

แนวคิดการพัฒนาชนบทแบบผสมผสานหรือบูรณาการ

การพัฒนาชนบทแบบผสมผสานหรือบูรณาการ (Integrated Rural Development) เป็นการกำหนดรูปแบบเพื่อรวมกิจกรรมต่าง ๆ เข้าด้วยกัน โดยเน้นการกระจายรายได้ในกลุ่มประเทศด้อยพัฒนาหรือประเทศล้าหลังที่มุ่งให้กลุ่มประชากรที่เสียเปรียบในทางเศรษฐกิจได้รับผลประโยชน์จากการเติบโตทางเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและรุดหน้าแบบที่ไม่เคยเป็นมาก่อน โดยไม่จำเป็นต้องมีการปฏิรูปโครงสร้างเศรษฐกิจและสังคมมากแต่อย่างใด (เกศินี จุฑาวิจิตร, 2548) หลักการสำคัญของการพัฒนาชนบทรูปแบบนี้ ส่วนใหญ่มีการกำหนดเกณฑ์ไว้ 4 ประการ ประกอบไปด้วย การประสานความร่วมมือในระดับท้องถิ่น การวางแผนแบบสหสาขา การเลือกพื้นที่เฉพาะเพื่อทุ่มทุนการพัฒนาทุกด้าน และมีการกระจายอำนาจการบริหารและการตัดสินใจไปสู่ระดับภูมิภาคและท้องถิ่นมากขึ้น

สิริวิชัย วิชโรท (2525) ได้กล่าวถึงการพัฒนาชนบทในลักษณะนี้ว่ามีเป้าหมายอยู่ 3 ประการ คือ 1) เป็นการเพิ่มแรงจูงใจให้คนในชนบทพัฒนาตนเอง และปรับตนเพื่อร่วมมือหรือทำงานกับผู้อื่น 2) เป็นการระดมให้เกิดความร่วมมือเพื่อการพัฒนาชนบท และ 3) เป็นการเพิ่มพูนความสามารถในการพัฒนาของคนในชนบท

ทั้งนี้ในระยะแรกของการพัฒนาประเทศอาจกล่าวได้ว่าการกระจุกตัวของรายได้คนจนไม่ได้มีส่วนร่วมในผลประโยชน์เท่าที่ควรอย่างเท่าเทียม แนวคิดการพัฒนาชนบทแบบผสมผสานหรือบูรณาการนี้เล็งเห็นว่า การพัฒนาประเทศจึงต้องมุ่งไปที่การแก้ปัญหาความยากจนให้คนกลุ่มต่าง ๆ อาทิ ชาวนารายย่อยผู้ใช้แรงงานที่ไม่มีที่ดินทำกิน คนว่างงานและแรงงานไร้ฝีมือ เป็นต้น เพื่อหามาตรการให้กลุ่มคนต่าง ๆ เหล่านี้ได้มีโอกาสเข้าถึงทรัพยากรและการบริการขั้นพื้นฐานได้ ดังนั้นเป้าหมายเฉพาะของการพัฒนาในชนบทก็เพื่อผลผลิตทาง